

Dosar nr. 2r-194/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. A.Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A.Corcenco, D.Corolevsci, D.Stănilă)

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Bondarciuc în interesele copiilor minori Rustam Bondarciuc, Danil Bondarciuc, Natalia Nicic (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Financiară Nord, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii,

și cererea depusă de Maria Bondarciuc cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, persoane interesate Olesea Bondarciuc, Natalia Nicic (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc,

împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți prin care s-a restituit apelul declarat de Maria Bondarciuc,

c o n s t a t ă :

La 4 ianuarie 2019, Olesea Bondarciuc, în interesele copiilor minori Rustam Bondarciuc, Danil Bondarciuc, Natalia Nicic (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Financiară Nord, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii.

La 16 septembrie 2019, Maria Bondarciuc a depus cerere privind constatarea faptului acceptării succesiunii, persoane interesate Olesea Bondarciuc, Natalia Nicic (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Bondarciuc în interesele copiilor minori Rustam Bondarciuc, Danil Bondarciuc, Natalia Nicic (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc și s-a admis cererea depusă de Maria Bondarciuc.

La 20 decembrie 2019, avocatul Iana Lichii, în interesele Mariei Bondarciuc a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul declarat de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc.

La 28 februarie 2020, avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, încheierea instanței de apel este neîntemeiată deoarece din conținutul mandatului seria MA nr. 1269664, anexat la materialele cauzei, avocatul Iana Lichii a fost împuternicită de a acționa în numele și interesul Mariei Bondarciuc și de a o reprezenta în toate instanțele judiciare din Republica Moldova cu toate drepturile acordate părții în proces, inclusiv de a declara și renunța la orice cale de atac, atât la fond cât și în căi de atac ordinare sau extraordinare.

A solicitat avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc, admiterea cererii de recurs, anularea încheierii din 18 februarie 2020 cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Examinând recursul declarat de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la data de 18 februarie 2020 și a fost recepționată de avocatul Iana Lichii la data de 24 februarie 2020 (f.d.147). Astfel, recursul declarat prin intermediul oficiului poștal de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc la data de 28 februarie 2020, este în termen.

După parvenirea cauzei în instanța de recurs, la 19 martie 2020, în adresa intimaților a fost expediată copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 20 martie 2020, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord, a solicitat respingerea cererii de recurs ca inadmisibil.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 Cod de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din

momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

După cum rezultă din actele cauzei, prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul declarat de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc, ca fiind depus de o persoană neîmputernicită.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, în mandatul avocatului Iana Lichii nu este indicat dreptul acestuia de a contesta/ataca hotărârea, drept care trebuie menționat în mod expres sub sancțiunea nulității.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, potrivit mandatului din 24 ianuarie 2019, seria MA, nr. 1269664, anexat la materialele cauzei, Maria Bondarciuc a împuternicit avocatul Iana Lichii de a o reprezenta în toate instanțele judiciare din Republica Moldova.

Totodată, s-a indicat expres că, avocatul va putea intenta acțiunea și o va semna, va putea renunța la acțiune, va putea declara și renunța la orice cale de atac (f.d.113).

Conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 2 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată.

Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Potrivit pct. 8 din Hotărârea menționată, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul "Conform procurii anexate" și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Potrivit art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce

cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Reieșind din normele de drept citate Colegiul conchide că, împuternicirile avocatului Iana Lichii corespund întru totul în condițiilor de formă și conținut stabilite de legislație.

Cu referire la concluzia instanței de apel precum că, în mandatul avocatului Iana Lichii, seria MA, nr. 1269664, pe verso nu este indicat dreptul acestuia de a contesta/ataca hotărârea, Colegiul o consideră eronată, deoarece acest drept este indicat în mandat și anume dreptul de a declara și a renunța la orice cale de atac.

Este relevant faptul că, deși aceste împuterniciri au fost expuse într-o formă diferită celei existente în dispoziția art. 81 Cod de procedură civilă, după conținut se învederează anume dreptul de a ataca hotărârea judecătorească. Or, reținerea instanței de apel în sensul expus, constituie o formalitate excesivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță.

Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție. Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc.

Se casează integral încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Bondarciuc în interesele copiilor minori Rustam Bondarciuc, Danil Bondarciuc, Natalia Niciu (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Financiară Nord, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii, și cererea depusă de Maria Bondarciuc cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, persoane interesate Olesea Bondarciuc, Natalia Niciu (Bondarciuc) și Ion Bondarciuc, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel declarată de avocatul Iana Lichii în interesele Mariei Bondarciuc.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu